

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

Felolós szerkesztő: Dr. FEHÉR MÁRTON.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyre szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közzéadjuk.

„A RÁGALMAZÓK.”

— Nyilatkozat. —

Dr. Buza Barna orsz. képviselő ur e lapok mult szerdai számban a fenti cím alatt cikket irt, melyben egyes lapoknak a függetlenségi párt ellen irányuló rágalmaival foglalkozik, s közben célzást tesz a F. H.-ban a létszám-emelés tárgyában megjelent cikkre. Ez az oda vetett célzás félreértésekre adhat okot s sokan azt hihetnék, hogy e lapok hasábjain a függetlenségi párt ellen rágalmak jelentek meg.

A félreértések megelőzése végett, mint a szóban forgó cikk („Ujabb katonai követelések”) írója szükségesnek tartom a következőket kijelenteni.

A rágalmazás soha sem volt kenyerem; haladópárti forrásból soha sem meritem értesüléseimet.

Jelen esetben bő anyag állott rendelkezésemre — kormánypárti oldalról.

Schönaich hadügyminiszter hivatalba lépése napján kijelentette, hogy az újonc létszámot emelni kell.

A bécsi, budapesti és a vidéki sajtó napokig foglalkozott a hadügyminiszternek eme kijelentésével.

A képviselők közül Nagy György, Burgán Alavár, Bakonyi Samu, Lengyel Zoltán vezércikket irtak a kérdésről. Lengyel Zoltán és Barabás Béla képviselők választói gyűlésen beszéltek a létszám-emelés esetleges kísérlete ellen.

Wekerle Sándor miniszterelnök a pénzügyi bizottságban beszélt a létszám-emelés szükségességéről.

Mint méltóztatnak látni nem „haladó” intrika dobta-e kérdést fölszínre, hanem a hadügyminiszter; nem „haladó” lapok foglalkoztak csupán a kérdéssel, hanem koalíciós lapok is; s nem a „darabont korszak” visszaállításiért rajongók élezték ki ez ügyet, hanem a kormányt támogató többség vezérferfiái.

Ezeknek a cikkeknél és beszédeknek a hatása alatt irtam meg „Ujabb katonai követelések” című cikkemet, melyben a leggonoszabb

elfogulóság sem találhat rágalmazó kitéltet.

A cikk csupán a bécsi körök nemzetellenes törekvéseivel foglalkozik és a létszám-emelés kérdésének előtérbe tolását megállapodás ellenesnek tartja. Arról azonban egy szó sincsen a cikkben, hogy a függetlenségi párt a létszám-emelés megszavazását elhatározta volna, sőt ezt még rosszakarattal sem lehet a cikkbe belemagyarázni.

Az bizonyos, hogy — midőn a mai kormány többsége becsületlen tagjainak önzetlen törekvését elismerem, — a parlamenti munkálkodás eredményét nem nézem rózsás szemüvegen át. *Holló Lajos* képviselővel tartok, a ki egy cikkében fájdalmasan konstatalja, hogy eddig Bécs megkapott mindent a mit akart: a nemzet pedig nem kapott egyebet üres ígéretnél.

Es nemcsak Holló Lajos véleménye, nemcsak az én szerény nézetem, hanem így gondolkozik a függetlenségi párt többsége is — a klubban. Hogy a parlamentben mégis máskép cselekszik a párt, ennek okát abban vélem főleg föllelni, hogy valószínűleg biztatást kaptak illetékes helyről, hogy a nemzet javát előmozdítani hivatott reformok előterjesztésére is rövidesen rá kerül a sor.

Ezen, az ellenfél jóhiszeműségét elismerő véleményem legjobban bizonyítja, hogy a magam lábán járok, a magam fejével gondolkodom, mert „haladó”-ék ebben a kérdésben másképp fejezik ki magukat.

Különbben jó lenne már letenni arról, hogy mindent „haladó”-ékra kenjük. Nagyon kopottá lesz a feyver!

Senki sem vágyódik Kristóffy és Kispál után. Mindenki utálja a mult gonosz és romlott alakjait.

De ebből még nem következik az, hogy a jelen rendszer minden intézkedését *bírálat nélkül* helyeseljük. Hiszen akkor vissza esünk a régi mameluk világba, a mikor is a sajtónak és képviselő-

nek tilos volt mást mondani és írni, mint a mi a felsőbbbség javát szolgálja.

Ezt a „hatóságilag engedélyezett” sajtó szabadságot nem áhítja vissza senki, legkevésbé szerény magam, ki *közjogi ténen Kossuth Lajos debreceni határozata alapján állok, a hirlapírás terén* pedig a *kuruc* Buza Barna szerény és tehetségtelen, de buzgó tanítványának vallom magam. Ő hirdette mindig a kitaró, ernyedetlen, tántoríthatlan és megalkuvást nem ismerő harcot hazánk függetlensége, a polgárok jogainak kiterjesztése, terheinek csökkentése, a nemzeti állam kiépítése érdekében.

S minthogy ezek közül eddig még egyik sem valósult meg, a régi taktikát helyesnek vallom és a régi, jó elvek hirdetését szükségesnek tartom. Még akkor is, ha ez sokaknak nem tetszik.

Buza Barna képviselő úrtól tanultam, hogy nem azt kell írni, a mi *valakinek* tetszik, de az igazsággal ellenkezik, hanem az *igasságot* még akkor is meg kell írni, ha az *egyeseknek* nem is nyeri el tetszését. Azért pedig nem haragudhat meg senki, de legkevésbé Buza Barna képviselő ur, ha én az ő régebbi cikkei, beszédei hatása alatt *egyeseknek* nem tetsző *igasságokat* írok. A fő az, hogy ne legyen az írásom sértő. És hogy erre mindig vigyáztam, arról a közönség eddig megjelent cikkeimből meggyőződést szerezhetett.

Dr. Szende Miklós.

Pusztuljanak a darabontok.

Éltávolították a szegyéntáblát.

Még a nevük se kísértsen.

— nov. 28.

Gyászos kimulta után a haladó időknek, legfőbb ideje, hogy összetörje az államhatalom darabontokának meg a fejfáját is. Jeltelen legyen a sirjuk és ne márványbavessett arany betű jelezze, hogy éltek. A történelem majd tanítja a históriájú-

kat, a törvénytíprásban elkárhozhatk históriáját; az tegyen tehát kiméletlen, éles tanúságot ellenök és ne monumentális alkotásokhoz kötött emlékek. Másik illet a márvány és as aranybetű: ök, kik a rombolás munkáját vállalták, ne tétethessenek bizonyágot amellet, hogy alkottak is valaha.

Annak idején teljes terjedelmében közreadtuk városunk helyettes polgármesterének, dr. Bánóczy Kálmánnak azt a hivatalos írását, melyben az illetékes tényszerűen Sátorlajuhely lakossága nevében ama kérelemmel fordul, hogy távolítsassák el a törvényszéki patota falába illesztett azt a márványtáblát, melybe két darabont miniszternek br. Fejérvárynak és Lányi Bertalannek neve van bevésve. Hazafias érzéseinkre, as alkotmányellenes időkből *kifajított* nemes ellenállásunkra való hivatkozással, okolta meg dr. Bánóczy kérelmét, mely odacsucosodott, hogy pusztuljon még a neve is a darabontoknak. Most, hogy középületeink sora egy olyan monumentális alkotással gyarapodott, mint a törvényszéki palota, vegye a kormány elejét annak, hogy valahányszor igaz magyar ember lép abba a házába, öklöbe szorított kezekkel kelljen elhaladnia a szegyéntábla előtt. Csak a rabláncra szíjazott szolganépek véshetik márványba a Herostratesek neveit.

Dr. Bánóczyznak, azt a legutányabb intencióktól, áthatott írását annak idején kellőleg méltattuk, hozzáfűzve egyben, hogy a kérés teljesítése elől még Polónyi Géza igazságügyminiszter sem térhet ki. Bánóczy a város közönsége nevében, mikor megírta azt a kérés írását, a maga igazolásul a kormány, multjára hivatkozhatott volna, mely mult izzó gyűlölet, gyöngíthetetlen ellenszenv a darabontok iránt, Nem kellett prófétaí elöljárás ahhoz, hogy megjósolhassa az ember, hogy hallgatagon nem mehet el a kérés mellett a kormány. Es nem is ment el.

Tegnap este, a nyilvánosság tudta nélkül, olyan ösöndben, mi csak holtakat illet, levették a törvényszéki palota faláról azt a Lányi Bertalan és báró Fejérváry Géza nevével elkeltelenített márványtáblát; ujjal oserélték föl, melyen a következő néhány szó áll osupán: Készült 1904—1905-ben, I. Ferencz József király uralkodása idején.

Es a darabontoknak még a nevük is pusztul; pusztuljon is, mert azok nyomán osupán gyűlölettel szólhat az emlékezés.

Egy doboz „Jvori” levélpapír 50 levél 50 boríték 1 K.
Landesmann Miksa és Társa papirkereskedésében

A MEGYE ÉS VÁROS.

× **Hivatalvizsgálat.** A sátoraljai helyi rendőrkapitányságnál, miután előzőleg a városi pénztár és a város-házban a hivatali ügykezelést vizsgálta meg, folyó hó 26-án és 27-én vizsgálatot tartott **Dókus Gyula** alispán, **Szirmay István** vármegyei főügyész, **Debrő Mihály** pénzügyi számtanós, **Matyi Béla** alispáni titkárral. Az alispán **Schmidt Lajos** rendőrkapitány előtt megelégedésének és örömének adott kifejezést a rendőrkapitányi hivatalban tapasztaltak felett.

× **A kutyaárlat feloldva.** A rendőrkapitány, amennyiben a zárlat óta veszett-gyanús kutyája által okozott ebrmarás nem történt, a 40 napi zárlatot feloldotta.

× **Hivatalos hirdetés.** Az 1907. évi háztartási, közevési, községi közmunka, temető és nyugdíj alap költség előirányzatát a pénzügyi bizottság felülvizsgálván, azok az 1886. évi XXII. t. cz. 125 §-a alapján 1908. évi november hó 26-ik napjától kezdődőleg 15 napi közszemlére a városháza nagy tanács termébe kitétettek. A polgármester erről a város közönségét azzal értesíti, hogy esetleges észrevételek a fenti 15 napon belül az iktató hivatalba adhatók be.

SZÍNHÁZ.

× **Rossi Rosina hangversenye.** Szombaton este szülőfalujá meglátogatott a zsellő zsellő Rossi Rosina egyetlen hangversenye a legteljesebb siker jegyében. A színház valóságos ünnepe előadás képét nyújtotta, a közönség alkalmi este ruhában jelent meg és ez-estén át lelkesen tapsolt a szereplőknek. Rossi Rosina neve, diadalal megjárt művészi karrierje révén, általában ösmert, egyike a kontinens legnépszerűbb hangversenyekenőinek. Mező-szoprán hangja, mely az alsóbb regiszterekben altszínzettel cseng, erős, nagy terjedelmű, úgy hogy teljes tökéletességgel tudja érvényre emelni a klasszikus zene minden szépségét. Zajos órációkban volt mellette része egy helybeli fiatal leánynak, **Werner Sárka** cimbalom-művésznőnek is, ki meglepő készséggel kezeli ez egyetlen magyar zenészhangszert. Biztos technikája játsza gyűri le azokat a nehézségeket, mik közepes tehetségek kezei alatt, utját állják annak, hogy a cimbalom-játék a tökéletes művészet impresszióival hathasson. Elevezen, élénken előadott magyar nótáit különösen megdöbbentette a közönség. Ugyancsak kellemesen hatott **Schusztér József**, helybeli zenetanárnak föllépte, ki virtuoz hegedűjátékával igazán részgálált arra a tapsviharra, melylyel a közönség játszását megmegtette. A színtársulat meg **Gabányinak** egyik józú egy felvonásos vigjátékát, az „Anyósok”-at adta elő. A publikum zajos derűlése közbe.

× **Berger Zsiga.** Csapnivalóan rossz, minden szellem és értelműkűli, bőhozat a Berger Zsiga, hiábavaló is volt a szereplők minden becseletes odaadása, minden jóakarú igyekezete, a közönség bosszusan hagyta el a színházat. Béke a Berger Zsiga hamvaira.

× **Reprizek.** A közönség lassan lassan kezd beszokni a színházba. Vasárnap d. u. a „Gésák”-ot adták félhelyárral egészen meglátó elvű. Ez előadásról is csak ép oly kevés jót írhatok, mint első ízben írtunk róla. Mollyt **Cseresy Irma** játszta, a francia leányt **Reviczky Rózi**, ő és **Szentés János** emelkedtek ki csak egyedül a szörnyen szürke ensemből. Vasárnap este nagy számu közönség jelenlétében a „Piros bugyellár” került színe. Az előadásnak Micssey József valóságos lel-

volt, valami, szívekbe lopódzó, jókedvvel játszott; kiváló erősege különben is a népszínmű előadásoknál ép úgy, mint ahogy az **Szentés János**, a sokoldalú művész ember, ki ez estén ugyancsak előlévő volt. **Deák Gyula**, **Vámos Jenő**, **Baróti** mind elfogadhatót nyújtottak. — Tegnap „Aranyvirág”-ot adták **Kállay Jolán** helyett **Cseresy Irma**val a cimszerepben, vállalkozását jóakarú tapsal kísérte a publikum, különösen tetszett a szívről művészi esen előadott dala. Ez estén láttuk először vezető szerepben **Póchy Lászlót**, ki olyan routinos színész, ha kissé gyöngye is a hangja, hogy mindenestre hálás dolog lenne őt gyakrabban foglalkoztatni. **Gróffy Rózi**, **Deák Gyula**, **Baróti** és **Vary Jenő** alakításai sem eshettek kifogás alá.

× **Rovás.** Néhány apró dolog adódott elő az eddigi előadások során, mit első nékűl nem hagyhatunk — Fölöttébb furcsának találjuk többek közt azt, hogy a színpad, valahány-szor föllép **Cseresy Irma**, vaskos, nagy betűkkel jelzi, hogy „a Cseresy Irma fölléptével” Ez a kitétel csak vagy vendégszereplő, vagy minden kétségen felülről igazán nagy primadonnának jár ki. **Cseresy Irma** sem ez, sem az. Szerződött állandó tagja a társulatnak és sokkal kisebb klasszisu diva, sem hogy jogal kérkedhetné a színpalon a szóban forgó kitéttel. — A szalonarabok kiállítása néha minden kritikán alóli. Így legutóbb a Berger Zsigában is olyképen öltözve játszott a szereplők egy része, hogy az ember igazán nem tudta, névessen vagy boszankodjék-e? Nem választékos eleganciát kérünk, csupán egy kevés gondot.

× **Vendégszereplés.** Micssey F. György színgazdátónak nagy anyagi áldozat árán sikerült két vendégjátékra megnyerni **Sironi Irént**, a bécsi udvart operaház primballerináját s társulatát. E világhírű táncművészek és mimikusok nemrégiben Budapesten napokon keresztül ejtették bámulatba művészetükkel a fővárosi közönséget. Nem csak táncprodukciókkal, hanem két kitűnő pantomimával és táncművészet eddig még nem látott csodaival szórakoztatnak. A vendégszereplés felemelt helyárral, bérletszűnetben lesz megtartva és addig is, míg bővebben fogunk vele foglalkozni, már jó előre felhívjuk rá színházba járó közönségünk figyelmét.

HIREK.

Olvasom . . .

1906. nov. 28.

Olvasom a Micssey repertoárját. S kénytelen-kelletlen konstatálnom kell hogy nem áll egyébből, mint nagy operettekől, szenzációs operettekől s operette-ujdonságokból. Mindössze egy **Királytigri**s méltóságos nyugalma hat pihentetőleg a táncban, dalban muzsikában megfáradt lélekre.

Röviden: a program nem a társadalom komolyabb elemének készült, nem azoknak, kik a színpadot egy kis igazi szellemi táplálékot, egy kis tanítást magasabb színvonalú szórakoztatást várnak, hanem a könnyűbélvűeknek, felületesebb léleknek, laikusabb elemeknek, és a felesleges népek rekte: a karza'nak.

Tény, hogy az utóbbiak jóval többen vannak, mint az előbbie, s egy szini direktornak pedig, ha a színházlatogató közönségről, tehát a színházról van szó, nem a kvalitásra, hanem a quantumra kell tekintetelennie. Mert hisz mit ér neki az értékes, művelt lelkek csekélyebb, de színezüst ajándéka, mikor az operette imádók tömege egy zsák nickelen és rézben mutatja be áldozatát Terpsichorének.

Nem hibáztatom a direktor urat; neki igazsága van, neki kötelességei

vannak, neki fizetnie kell. Elvégre ha ő úgy tapasztalta, hogy az operettek többet hoznak a konyhára, mint a vigjátékok, drámák, tragédiák, népszínművek, hát akkor csak természetesen, hogy programját nagy operettekől, szenzációs operettekől és operette-ujdonságokból kell összeállítania. Neki le kell aratni minden napnak a kalászat, mert sokaknak kell kenyeret adnia.

De azért én mégis úgy gondolom, hogy az ideálizmusnak is köze van ehhez a dologhoz, nem csak a zsebeknek. Mert szerintem a színpadunk missziója van ebben a romlandó világban; mert az apostolok nem csak azért vannak, hogy tetszelegjenek és könnyűvérűsködjenek a deszkákon és a papnők sem csupán azért, hogy notázzanak, kékvöröket járjanak és vádilkal mutogassanak. Szerintem nagy és szép hivatást kell betölteniük a magyar színészeknek. Békében, daliás időkben egyaránt. Thália papjai és papnői én a magyar és az egyetemes széplitteratúra ékesszavu hirdetőinek, lelkes harcosainak, a művelt lelkek világvágló ösmerős, de szerény mestereinek, a színjátékot a való élet mássának szeretném látni, mely által okul, nemesedik, javul és megifjodik a főgökony emberi lélek.

Hogy ezt az én nézetemet — ezt az én, mondjuk, avult felfogásomat — sokan nem osztják, ezt bizonyítja éppen a repertoár.

Tiszta dolog, hogy a Micssey programja a publikum tekintélyes részének gusztaúhoz mérten van összeállítva.

Másrésről azonban ott a hiba, hogy ez a program bizonyos fogyatékoságokat, hiányokat van hivatva takargatni.

A réztányéros, háromszögverős, zajos muzsika, a színes, szemet gyönyörködtető, itt-ott pikáns és hiányos jelmezek, a moderna hatáskeresés eszközeivel elértük az a cél, hogy a közönségnek ne legyenek szolidabid, de hasznosabb gyűlölmöcsök termő passziói, hogy a vidéki szocietásnak eszébe ne jusson a színjátékot művészeti vagy irodalmi és erkölcsnemesítő szempontból kritika tárgyává tenni.

Szerintem ehhez is van köze valaminek: t. i. a színiügyi bizottság dőlésének. Az általános bizalom letéteményeseinek fel kell ismerni ezt a helytelen irányzatot s tevékenységüknek nem csak arra kell kiterjedni, hogy a tagokat selejtezzék, hanem arra is, hogy az előadások szellemét irányítsák.

Csakis így dölhet el az a kérdés, hogy megfelelő társadalmunk igényeinek Micssey vagy nem? Lehet, hogy ez a kérdés a színi évad alatt magától is megoldást nyer, de, véleményem szerint, az operette-előadásoknak a repertoáron dominálni nem szabad. Elég belőlük három egy hétre. Nem csak a primadonnákat kell megoldogatni, hanem a többi tehetségeket is. Hadd lássuk őket! Ne csak a fülnék, hanem a szívnek és az éznek is adjanak egy kis szokatlanabb táplálékot, ha értenek hozzá.

No és mindezek felül a sajtónak vannak legmegszívlelendőbb kötelességei. Ambicionálni lehet, de érdemtellenül dicsejri s halomszámgyártani a művészeket csak ért az ügynek, mert ha a közönség tévútra vezetetik, elveszti bizalmát a sajtóhoz s zsebet akkor sem nyitja ki, ha csakugyan érdemes.

Magának a társadalomnak pedig vannak vezető és irányító elemei. Menjenek elől hát jó példával, ha a színiügyi bizottság és a sajtó pártatlan véleményét meghallották.

Azt mondják, hogy az újhelyi publikumnak nagyok az igényei. Nos hát nem akarok szerénytelonnek látszani, de ha a fentiekkel nem ért egyet ez a publikum, akkor nagyon is szerények az igényei. En mondom.

Farkas Andor.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter a varanói járás főszolgabíráját, **Diószeghy Jánost** a belügyminisiterumba segédtitkárral kinevezte, helyére **Bernáth Béla** szolgabíró pályázik.

— **Esküvő.** **Sixtusi Zoltán** Lajos királyhelmezi számvevő f. évi dec. hó 5-én esküszik örök hűséget **Debrecezi Etelekával**, **Debrecezi Bertalan** sárospataki főiskolai jogigazgató leányával.

— **Megyebizottsági tag választás.** Ma megyebizottsági tag választás volt, mely alkalommal **Schmidt Lajost** választották megyebizottsági taggá.

— **Új posta összeköttetés.** F. évi december hó elsejével a Sátoraljai-ujhelyről este 8 óra 28 per induló Mezőlaborozra éjjel 12 órakor érkező vonat postával fog közlekedni. Az innen kiinduló ezen posta csatlakozik az ide 8 órakor Bpest, Msziget és Kassa felé érkező postákkal. Ezen új posta azonban csakis **Lengyel-ajóshályi**, **Töketeresb**, **N.-Mihály**, **Örmöz**, **Homonna**, **Mezőlaboroz** kivételkel, Mezőlaborozon pedig onnan éjjel induló galicziai mozgópósta-távval nyer összeköttetést. Viszont a Mezőlaborozról Sátoraljai-ujhelybe r. 7 óra 8 pkor érkező vonat szintén postával fog közlekedni. Sátoraljai-ujhelyen csatlakozást nyer az innen Sziget, Bpest és Kassa felé induló postákkal. Ezen újítás különösen kereskedelmi szempontból igen üdös és dicsejret illeti a kassai postai igazgatóságot és a sátoraljai-ujhelyi postahivatal vezetőségét, amely belátta ezen posta összeköttetés fontos voltát.

— **Elült joghallgató.** **Szentimrey József** sárosgataki II. éves joghallgató lakásáról eltűnt. A fiatal ember a ki a főiskolának egyik kiváló tehetséggel igyekvő tanulója volt, szülőihez intézett levélben öngyilkoságot emleget.

— **Sulyos baleset** érte folyó hó 27-én délelőtt **Kocsis János** szállóskai 49 éves, földművest. A nagy allomásra fát fuvarozott özvegy **Grünspanné** szállósko. lakosnak. — Mikor a szekér fával a borsói országúton a Kun-tanya közelében járt, régi betegsége a nehézkor rájött és a szerencsétlen ember a lovak közé esett. A zuhanásra a lovak megbokrosodtak és Borsi felé száguldoztak a szekér fával. Az összerugdost emberre az arra járók találtak rá, a kit a helybeli „Értesébet” közkórházba szállítottak. Sérülése sulyos, de nem életveszélyes.

— **Új telefon előfizetők.** A helybeli telefonelőfizetők sorába legújabbank belétek: **Szöllősy Tivadar** 53, **Club** kávéház 54, **Pekete Ödön** 55, **Stark Mátyás** 56, **Reizman Károly** 57, **Vadász Antal** 58, **Kegeyelt** temetkezési vállalat 59 számmal.

— **Körözött vadlók.** A sátoraljai-ujhelyi kir. törvényszék vádlatánosa sulyos testi sértés büntette miatt terhelt ismeretlen tartózkodású **Goga Jánost** körözött. — Ugyancsak országos körözötését rendelte el sulyos testi sértés büntette miatt terhelt, ismeretlen tartózkodású **Kriston István**, mezőkövesdi születésű egyént.

— **Talált férfitubla.** Bodrogszerdahelyi község határában e napokban egy ismeretlen férfitubla találtak, melyet a községben eltemettek. A hulla egy idősebb emberé, aki valószínűleg rosszullet és apólas hiánya miatt szenvedett ki. Az esetet bejelentették a sátoraljai-ujhelyi járás főszolgabírájának, ahol személyazonosságának megállapítása végett intézkedtek.

— **Választás.** A saujhelyi gyártelepi dal, zene- és önképzőkör 1907 évi tisztviselőinek választását 1906 december hó 6-án d. u. fél 2 órakor tartja meg. Szavazati joga minden rendes és pártoló tagnak van. A szavazás a műhelyi étteremben fog megtartatni.

— **Országos értekezlet.** A „Magyarországi Bortermelők és Borkezesedők Országos szövetsége” 1906 évi december 9-ikén d. e. 10 órakor a boritaladói elnöksége érdekében Budapestben országos értekezletet tart. Azt hisszük, nem szükséges bővebben fejtegetnünk az országos értekezlet tárgyává tett kérdésnek igazán országos fontosságát, amely az egész magyar közgazdaság egyetemes érdekeire közvetlenül vagy közvetve kihat. A Zemplénvármegyei Gazd. Egyesület elnöksége ezúton felkéri az érdeklődő szülőgazdákat, hogy azon minél nagyobb számmal részt vegyen a szándékukat az Egyesület titkári hivatalának decz. hó 1-ig oly czézből bejelenteni sziveskedjenek, hogy a kedvezményes vasúti oda és visszaútra jogosító igazolványok idejében beszereshetők legyenek.

— **Sertés-zárlat.** A Longban legelő Vadász Antal tulajdonát képező sertésnyájában napokban sertésvész állapították meg, minek következtében a rendőrkapitány további intézkedésig a sertéskekre nézve a zárlatot elrendelte. E miatt sertés-vásár sem a hetivásárokon, sem a legközelebbi országos vásáron nem fog megtartatni.

— **Lefoglalt óra.** Egy Radóné nevű vidéki asszony a minap betért Kálmán Zsigmond helybeli óráshoz és egy órát kínált eladásra. Az órásnak azonban gyanusnak tűnt fel a dolog, mert néhány héttel ezelőtt 6 darab hasonló kiállítású óráknak a körzése rendeltetett el. Intézkedésére az asszonyt előlították és az óra hol szerzésére nézve kihallgatták. Vallomásaiban azt állította, hogy a kérdése órákat a budapesti Lukácsfürdőben zálogba vette egy gyógykezelés alatt álló ismeretlen nőtől. A nyomozást ebben az irányban megindították.

— **Tűz.** Csuka Ödön helybeli ügyvédnek a Kácsádon levő szülőjében tűz volt. A cselédház, istálló és kamara égett le eddig meg nem állapított okokból.

— **A megszökött hitvestárs és eltűnt pénz.** Faszik János helybeli napszamos vasárnap este egy régi ösmerővel, Pányik Jánossal betért egy Kossuth-utcai koresmába, a hol berugtak. Közben az asszony is előkerült, hogy hazáig vigye urát, a kit már nem győzött elővárnai. A káros menyecske kívánságára a férj megpuhult és szépen hazáig szompolgott. Amikor éjfél tájban felébredt édes álmaiból, azt vette észre, hogy magához vett 300 K. pénze asszonyostul együtt eltűnt mellőle. Nem is annyira a hitlen menyecskét, mint a pénzt sajnálta. Másnap aztán feljelentést tett az esetről a rendőrségen. A 300 koronából 120 koronát megtaláltak Pányiknál, a kit ugyan öblögette torkát egy Palotás-utcai koresmában. Az eltűnt hitvestárs és a hiányzó 220 K. azonban nem került elő még máig sem.

— **Borárverés.** A tarzali m. kir. vinczellériskola pinoczejében decz. 5-én fél 10 órakor tartandó borárverésen eladatok a tarzali m. kir. vinczellériskola és hozzá tartozó állami szőlőtelepek bor és cognac készletei. A venni szándékozók az elárverezendő borokat az árverések előtti napokon megvizsgálhatják. Előzetes bejelentésre a tarzali vasúti állomásra kocsit küld a vinczellériskola.

— **Karácsonyi occassió!** Barna Desső cég szives értesére adja m. t. vásárló közönségnek hogy tulhalmozott raktár miatt ruhakelmék, selymek, battiszok, barchet és kartonok, valamint kész fehérneműk mélyen leszállított árakban kerülnek eladásra. Vidékre minták külségmentesen küldetnek.

— **Német és francia.** Nagy gyakorlattal bíró tanító a német és francia nyelv alapos tanítására ajánlkozik. Címe a kiadóhivatalban megteudható.

Megmozdultak a tanítók.

A lavinát megállítani nem lehet.

— nov. 28.

Minden kultúrországnak első-sorban gondozott kultúrzsere a tanítóság. A régi csatazajos időnek vége, a történelmi szinpadán világokat mozgó szerepet a kultúra játszik ma már. Nemzetek jövődjé nagyságát csak a a kultúra alapozhatja meg és a kulturális tényezőik sorában a legnevesebb s egyben a legfontosabb ténykedésre a tanítóság hivatott. Ha az anya tejjel magába szívja is a gyermek a hazai föld iránti ragaszkodást, az idők változásai könnyen kivetkőzhetnek érzéseiből, ha az öntudatlan vonzalmat nem rögzítette öntudatosá a tanító. Erre pedig nekünk magyaroknak van százsorosán szükségünk, nekünk, kik idegen népek árja közé ékelten, lelkünkben érezhetjük a nemzeti törésvételek hatásait.

Jóllehet kétségtelen bár, hogy mily miszióra hivatott a magyar tanítóság, de kétségtelen az is, hogy ezer oka van a magyar tanítóságnak a panaszra. Valóságilag mostoha gyermeke az államnak. Anyagilag a lehető legsilányabban van dotálva, úgy, hogy a legfőbb ideje már, hogy mozogjanak. Mozduljanak meg és a hivatásukban rejlő erkölcsi tőke erejével szorítsák rá az államot hogy siralmas anyagi helyzetükön segítsen. Ez irányban meg is indult országos mozgalom, mely azonban a Zemplénvármegyei tanítóegyesületet, úgy látszik, teljesen hidegen hagyta. Tanítóink jóllehet több ízben is tanácskoztak e tárgyban, de a testület, melynek erkölcsi sulya van, azonban hallgat, mint a néma gyermek, kinek az édes anyja sem érti a szavát. Ez alkalmából adjuk közre az alábbi nyílt levelet, mely Hódóssy Bélához, a zemplénvármegyei tanítóegyesület elnökéhez van intézve.

Igen tisztelt Elnök Ur!

Bizonyára nem ismeretlen Ön előtt a hazai tanítók ama mozgalma, melyet fideszük rendezése ügyében országszerte indítottak. Sorra-rende nyilatkoznak a tanítótestületek és vármegyei tanítóegyesületek és fejezik ki kívánságaikat, hogy a tanítói fizetések rendezését programjába felvett kormányunk teljesen tájékozódva legyen e kívánalmak kibénítéséről. Nyíltan feltárják sebeiket, hogy kormány és társadalom lássa és orvosolhassa azokat.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy e nagy arányú mozgalommal ellentétben a „Zemplénvármegyei Tanítóegyesület” kivételt képez és nem ad hangot jogos kívánalmainak; ekként nem járul hozzá az országos mozgalom erejének növeléséhez. Azt a véleményét keltheti föl ezzel egyesületünk, mintha Zemplén valóságos Eldorádoja volna a tanítóságnak, ahol nem akad semmi kívánni való vagy pedig azt, hogy nincs meggyékény tanítóságában az erkölcsi bátorság arra, hogy sérelmeit nem éles és nem sértő hangon bár, de férfias határozottsággal föltárja. —

Mindkét vélekedés hamis. Csakolyan a tanítók helyzete Zemplén megyében, mint hazánk más vidékein és tanítói sincsenek kevesebb erkölcsi bátorsággal megáldva, mint egyebütt. A hallgatás tehát nem indokolt. Epp ezért igen csodálkozunk azon, hogy T. Elnök ur mindezek, sőt az egyes tanítótestületeknek, — pl. az újhelyinek — határozottan kifejezett kívánsága dacára sem hívta meg egybe az egyesületi közgyűlést.

Zemplén megye az ország egyik vezető vármegyéje. Országos közügyekben, mint utóbb is tapasztaltuk, elől szokott járni. E megye tanítósága meg saját országos közügyeiben ne legyen az elsők közt, hanem hátul bandukoljon vagy éppen félro álljon és így várja be, hogy sült galamb repüljön a szájába? Ez sehogy sem volna méltó mi hozzánk!

Ezért tisztelettel kérjük, hogy fideszűgyünk rendezésének küszöbén sziveskedjék a megyei tanítóegyesületet rendkívüli közgyűlésre sürgősen összehívni, hogy azon mi is hangot adhassunk kívánságainknak. Ha pedig T. Elnök ur ezt — el sem képzelhetjük mi okból — tenni nem óhajtaná, kérjük: nyilatkozzék legálább álláspontja felől és ezzel vessen véget annak a bizonytalanságnak, melyben ezt illetőleg mindnyájan leledzünk.

E kérést megismételve, vagyok

teljes tisztelettel:
több tagtárs nevében

Gárdos Mór
egy. tag.

A zemplénvármegyei tanítóegyesület nem is zárkozhatik el az országos mozgalom elől, mely egyre jelentősebb hullámokat vetve, kell, hogy örvendtes eredményel záruljon. A tanítók a kultúra napszamosai és nem páriái. Önértetesen, nyílt férfiasággal szólaljon meg a megyénkbeli tanítóegyesület is és hivatalos tekintélyével adjon szót a szavának. Várjuk ezt a szót!

TÖRVÉNSZÉK.

Férjgyilkos asszony.

Ésküdszéki tárgyalás.

— nov. 27.

Bodrogyeosen Kiszely András 55 éves gazda házában csaknem mindig napirenden volt a perpatvar Nemcsak Kiszely, hanem 51 éves felesége és 14 éves leánya is gyakran pálinkázott s ha egy-két pohárral többet felöntöttek a garatra, a veszekedés verekedés is fajult. Nem ritkán megverte a feleségét, de az még gyakrabban elpháldta az urát, s sokszor a leány is segédkezett. Kiszely a családi perpatvar megúván, Amerikába vándorolt. A munkaszertető ember onnan is pénz küldözgetett családijának, s midőn a mult nyáron hazajött, nemsokára ismét kezdődött a harc és háború. Most Kiszely Andrásné feltette magában, hogy szabadul a férjétől. Sokáig azon törte a fejét, hogy miképpen pusztítsa el a férjét, míg végre abban állapotott meg, hogy maszlagos nadragulyával megmérgezi. Nehogy falujában gyanuba essék, nem otthon, hanem a szomszéd Karcsa községben egy ismerős asszonytól kért nadragulya gyökereket, ezeket otthon megreszult és szeptember 27-én férjének ebédre nadragulyás káposztás tésztát főzött.

Kiszely a nadragulyás lésztből csak három kanállal evett, s asztalán lefeküdt. A mérge azonban most még nem léte meg az erőteljes embert, hanem csak elkábította. Reggel felkelvén, néhány értéktelen asztalgyógogyott, mire a lelkellen asszony a felmaradt nadragulya gyökereket forralt tejszenn nyújtotta a férjének, aki rosszat nem sejtve, a mérgeztalt megitta, mely délig véget vetett életének. Ebben a bűntudatban f. hó 26-án tartózkodt meg a helybeli kir. törvényszéknél az esküdszéki tárgyalást Fornssek Béla törvényszéki elnök elnöklésével. Kiszely Andrásné a bizonyítási eljárás befejezése és Eisert István kir. ügyész vád- és Roth József dr. védőbeszede után az esküdszéki nem előre megfontolt gyilkosság, mint azt a vádhatóság kívánta, hanem csak szándékos emberölés miatt bűnösnek mondták, mire a kir. törvényszék öt tizenöt évi fegyházra ítélte.

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngék és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélynek örvendenek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legjobb szerekek az alphosphorsavas méss és nátron hozzáadásával készült Scott-féle Emulsió, mely rendkívül erősítő és gyógyerejével a gyermeket gyorsan jutattja erőteljes egészséghez. A Scott-féle Emulsió kellemes, édes ísű, minél fogva könnyen bevehető és mivel könnyen emészthető is, az étvágyat gerjeszt és az összes emésztési szervek működését rendeli, hatásának erejében okvetlen messze felúlmulja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levéltévely beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál

Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerháza”
Budapest IV., Váci-utca 84/80.

Egy eredeti líveg ára: 2 K. 50 FM.

Kapható minden gyógyszerházaiban.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem felelős.

Kávéház megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönség sz. tudomására hozni, hogy a „Club” kávéházat átvetttem és nagy költéssel a kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

Kényelem tekintetében kávéhásum vetekedik bármely fővárosi kávéházzal. Külön kártya és jászterem. Számos napi- és héti. Az éj. ájtatás. Legelőzékenyebb kiszolgálás.

Hetenkint háromszor Oláh Rudi közkedvelt zenekara hangversenyt tart.

Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel:

Frisch Vilmos
kávé.

TELEFONSZÁM: 10.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA,

Minden délután érdekes
tartalommal jelenik meg

A

SZINHÁZI UJSÁG

Ma kezdi meg érdekes szépség-
versenyét.

➔ **Ára 4 fillér.**

Kapható minden dohánytözsdeben és
a színházi pénztárban.

Műfogakat és egész fogsorokat

kiválóan készít

Magyar Ferencz

fogtechnikus

Sátoraljaihely, Kossuth-u. 181.

Eltört és nem jól illő fogsorok
átalakítása 2 óra alatt

Kiadó lakás.

5 szoba villanyvilágítás, konyha,
3 pincze, jégverem, istálló, kert
és mellékhelyiségekből álló lakás
december hó 1-től kiadó.

Bővebbet: **ösv. Rác Kál-
mánnénál** Helyben.

Köhögés!

A ki arra nem vigyáz, vét-
kezik a saját élete ellen.

Kaiser-féle

Mell-Caramella

a 3 kenyőfával.

Orvosilag kipróbálva és
ajánlva köhögés, rekedtség,
hurut, nyálkásodás és gége-
hurut ellen.

4512 közjegyzőileg hi-
telésített bizonyítvány bi-
zonyítja, hogy megtartják
a mit megígérnek.

Egy csomag ára 20 és 40 fill.

Hazay Géza gyógyszerháza
Tőke-Terebesen.

a Pesti Napló új karácsonyi AJÁNDEKA

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi
albuma meg fog felelni a Pesti Napló diszunkái hagyó-
mányainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállításra
fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat.
Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző
kötetek is egytől-egyig remek diszművek voltak. — A Pesti
Napló idei ajándékkönyve

Rákóczi Album

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyöke-
rező irodalmi és művészeti diszmunika lesz. Ismertetni fogja
a nagy kor hőseit, ünneppajait és izgalmas hétköznapjait.
Izzó törekvéseit lobogó mulatait mélyseges hangulatait,
dióségét és szenvedéseit. Javairók fogják megírni a nagy
szabadságharc eleven krónikáját.

Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló
mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon
kívül a sokszorosított művészet egész sor több **szin-
nyomású képben** fog remekelni. E diszes tartalom-
hoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet
elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű
nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új páratlan diszú ajándékot megkapja karácsonyra
a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül **minden új elő-
fizető is**, aki mostantól kezdve egy óvre megszokítás
nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig
legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi
előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyed-
évenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön
értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a

Pesti Napló kiadóhivatala Bpest, Andrassy-ut 27.

Előfizetési ár: 1 évre 28 K., félévre 14 K., negyedévre 7 K.,
egy óra 2 K. 60 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Törvényesen védve. Minden utánzás és utánnyomás
büntetendő.

Egyedüli valódi Thierry-Balsam

csak a zöld apóca védjeggyel.

Feltűnőhatatlan pártatlan szer emésztési zavarok, gyomor-
görsök, kólika, katarus, mellfájás, influenza ellen.

Ára 12 kis, vagy 6 dupla üveg, vagy pedig egy nagy
különlölegességi üvegnek patent zárral 5 kor. bórmentve.

Thierry centifollo kenőcs elismert pártatlan szer sebek,
gyulladások, sérülések, karbunkulus kelésekknél. 2 téglgy
ára 3 K. 60 f. bórmentve, a pénz előleges beutildése mellet
vagy utánvétellel.

Megrendelési cím: **THIERRY A. gyógyszerész** Pregráda

Rohitich-Sauerbrunn mellett.

Raktár Budapeston Török József gyogytára és D. Egger Leo gyogytára, Vértes L. Lugos és
az összes gyogyszertárakban.

Házi koszt.

Jó és olcsó házi koszt
kapható.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó

akár lakásonkint, akár
együtt a Csalogány-ut-
czában két ház és egy
magtár.

A házak két külön udvarral
bíró lakásból állanak.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Olchváry Sajos
Bodrogszerdahely.

Magyar gyártmányu

Levélpapírok

kaphatók

Sandesmann Miksa és Jársa

könyv- és papirkereskedésében.

Eladó birtok.

Lasztócson 124 hold jó termő

föld és rét

továbbá 3 holdas belsőség jutá-
nyos áron eladó.

Bővebbet **Horváth Antal-
nál Lasztóca** (u. p. Legenye-
Alsómihályi).

Hirdetések

jutányos áron
felvételnek a
kiadóhivatalban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított hárszer, mely már 1766
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult közszénevény, oszánál és meghűlésekknél,
bedörzsölésésköppen használva.

Figyelmeztetés: Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjeljeggyel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2—
és ügyszólván minden gyógyszerházaiban kapható.
Póráktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Ellsaabothstrasse 5 nos.
Mindennapi esztűrlés.

Makulatur papírok

kaphatók

a kiadóhivatalban.

Magyar és belga gyártmányu **lőhálók** párja 20 koronától Sandesmann Sámuel szijgyártó üzletében
feljebb kapható: Sátoraljaihely, Rákóczi-utca (Kispiacz).